

Työ- ja sosiaali-oikeus

Aineopinto

24.4.2015

Vastausohjeet:

Tentissä on 6 kysymystä. Kaikkiin kysymyksiin vastataan. Jos kuitenkin kysymys 1 on suoritettu Paanetojan Työsopimusoikeutta tai niitä edeltävillä Seppo Koskisen pakollisilla luennoilla, vastaa opiskelija kysymyksiin 2-6. Jos opiskelija on osallistunut pakollisiin luentoihin, mutta ei ole suorittanut niihin kuuluvaa luentokuulustelua, vastaa hän myös kysymykseen nro 1. Ne, jotka ovat hyväksyttävästi (vähintään 5 pistettä) suorittaneet luentokuulustelun, voivat siis korvata saaduilla pisteillä kysymyksen 1. Jos aiemmin hylätyssä tenttisuorituksessa Seppo Koskisen luentojen luentokysymys on suoritettu hyväksyttävästi, luentokysymykseen ei tarvitse vastata tässä tentissä.

Myöskään niiden, jotka ovat muualla suoritetuilla työoikeuden opinnoilla saaneet vapautuksen luennoista, ei tarvitse vastata 1. kysymykseen. Vastauspaperi 1. kysymykseen, johon on merkitty korvaavuus tai aiempi suoritus, on kuitenkin jätettävä.

Paanetojan Työaika- ja vuosilomasuojelun oppimiskokonaisuuden (sl 2014) hyväksytyt suoritus (vähintään 5 pistettä) korvaa tehtävän nro 4. Jos olet korvannut ko. tehtävän, jätä tehtävän 4 vastauspaperi ja merkitse siihen korvaavuus.

Korvattuun kysymykseen voi kuitenkin aina vastata uudelleen. **Jos korvattuun kysymykseen vastaa tässä tentissä, tällöin vain tämä vastaus ja siitä saatu pistemäärä (vaikka huonompi kuin aikaisempi suoritus) otetaan huomioon tentin arvosanaa määrättäessä.**

Tentissä voi käyttää hyväkseen hyvityspisteluennoista ja erikseen hyväksytyistä seminaareista saatuja hyvityspisteitä (max. 8 pistettä). Ilmoita tehtävän nro 1 vastauspaperissa mahdolliset hyvityspisteesi.

Tentissä saa käyttää lakikirjaa.

Jokainen vastaus kirjoitetaan eri paperille selvällä käsialalla. Kunkin vastauksen enimmäispituus on ilmoitettu erikseen. Ylimenevää osaa ei lueta eikä arvostella!

Tehtävä 1.

Työnantajan oikeus lomauttaa työntekijä (käsittele kaikki vaihtoehdot!). Vastaustilaa 1 sivu. (korvaa tutkintovaatimusten kohdat 1 a-b).

Tehtävä 2.

Kippari Ky:n työntekijät päättivät keskenään osoittaa mieltään, koska työnantaja ei suostunut maksamaan heidän pyytämäänsä palkankorotusta. Työntekijät lopettivat työt tiistaina 21.4.2015 kello 12.00 ja marssivat ulos työpaikalta. Heidän työvuoronsa olisi kestänyt kello 18 asti. Työnantaja ilmoitti, että työntekijöillä ei ole oikeutta kyseiseen toimintaan, koska yhtiössä noudatetaan työehtosopimusta työehtosopimuslain perusteella, kyseinen työehtosopimus on voimassa ja siinä on sovittu palkan suuruudesta. Työntekijät ovat toista mieltä ja ilmoittavat, että palkkaneuvotteluja voidaan aina käydä. Työntekijöitä edustava luottamusmies Kake oli 21.4.2015 lomalla ja hänen lomansa jatkuu kuun loppuun. Ulos marssineet työntekijät kuuluvat kaikki siihen ammattiliittoon, jota Kake edustaa. Arvioi tilanne oikeudellisesti: mistä on kysymys. Kuka on vastuussa tapahtuneesta? Millaisia seuraamuksia toiminnasta voi olla ja miten ne toteutetaan? Perustelee! Vastaustilaa 2 sivua.

Tehtävä 3.

Vastaa kaikkiin alakohtiin. Vastaustilaa yhteensä 1 sivu.

a. Yhteistoimintalain (laki yhteistoiminnasta yrityksissä, YTL) 33 §:n mukaan käsiteltävän asian on kuuluttava työnantajan työnjohtovallan piiriin? Mitä tämä tarkoittaa ja miten se vaikuttaa YTL 33 §:n soveltamiseen?

b. X Oy oli tehnyt säännöllisesti työskentelevien työntekijöiden lisäksi toistaiseksi voimassa olevia työsopimuksia niin sanottujen promootiotyöntekijöiden kanssa. Promootiotyöntekijöiden pääasiallisena työnä oli suorittaa erilaisia tapahtumamarkkinointiin liittyviä tehtäviä käytännössä sattumanvaraisesti määräytyvinä yksittäisinä tapahtumapäivinä. Tehtävät olivat vaihdelleet riippuen työnantajan ja sen kulloisenkin asiakkaan tarpeista. X Oy:n muihin työntekijöihin nähden promootiotyöntekijät olivat sikäli erilaisessa asemassa, että heidät otettiin töihin aina tarpeen mukaan ja tilapäisesti tiettyä yksilöityä tapahtumaa tai tilaisuutta varten. Promootiotyöntekijöillä ei ollut velvollisuutta ottaa vastaan tarjottua työtä, eikä työnantajalla toisaalta ollut velvollisuutta tarjota heille työtä. Asiassa annetun työneuvoston lausunnon mukaan: "Yhteistoimintalain soveltamisedellytykseksi säädettyä henkilöstömäärää laskettaessa on otettava huomioon myös ne työntekijät, jotka suorittivat yrityksen säännönmukaiseen toimintaan kuuluvia tehtäviä vain satunnaisesti ja lyhyen ajan kerrallaan.". Mihin yhteistoimintalain säännökseen tämä tulkinta liittyy ja mistä asiassa on kysymys? Millaisen yleisen ohjeen yhteistoimintalain soveltamisesta voi antaa lausunnon lopputuloksen perusteella?

Tehtävä 4.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on pyytänyt työneuvostolta lausuntoa siitä, tufeeiko asianajo- ja lakiasiaintoimistoissa työskentelevien asianajajien ja muiden lakimiesten työhön soveltaa työaikalakia (605/1996). Lausuntopyyntöä todetaan seuraavaa:

"Asianajo- ja lakiasiantointeihin kohdistetussa aluehallintoviraston valvontahankkeessa on havaittu, että niissä noudatetaan työaikalakia käytännössä hyvin vaihtelevasti ja että työaikalain soveltamista lakimiesammattiin ylipäänsä pidetään tulkinnanvaraisena kysymyksenä. Lausuntopyyntö on kirjoitettu yleisluonteiseksi, koska olosuhteet eri toimistoissa samoin kuin yksittäisten lakimiesten asema ja tehtävät poikkeavat toisistaan. Jotta lausunnosta saataisiin apua vastaisen valvontatoiminnan linjausten ja työnantajien konkreettisten velvollisuuksien määrittelyyn, työneuvostoa pyydetään ottamaan siinä kantaa erityisesti seuraaviin valvonnassa esille nousseisiin väitteisiin ja kysymyksiin:

1) Lakimiehen työn esitetään olevan itsenäisyytensä vuoksi työaikalain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua työtä, jota suoritetaan "muutoin sellaisissa oloissa, ettei voida katsoa työnantajan asiaksi valvoa siihen käytettävän ajan järjestelyjä". Työaikalain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan tulkintaa silmällä pitäen aluehallintovirasto pyytää työneuvostolta kannanottoa ensiksikin siihen, tuleeko työaikalain soveltamista arvioida eri tavoin toimistolla tehtävään työhön ja toimiston ulkopuolella tehtävään työhön. Mikäli toimistolla tehtävää työtä ei joiltakin osin olisi pidettävä työaikalain alaisena, tiedustellaan niitä perusteita, joilla tällainen työ voidaan erotella muusta toimistolla tehtävästä työstä. Edelleen kysytään, miten tulkintaan vaikuttavat lakimiehen provisioperusteinen palkka sekä se, että asiakkailta laskutettavat työtunnit yksilöidään joka tapauksessa hyvin tarkasti.

2) Asianajajista annetun lain 5 §:n (569/2008) mukaan asianajajan tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa. Näiden velvoitteiden on esitetty ensiksikin osoittavan sellaista itsenäisyyttä, että työnantajalta puuttuu mahdollisuus valvoa asianajajan työaikaa. Mainitun säännöksen on lisäksi katsottu luovan asianajajille tavanomaisesta työstä poikkeavaa taloudellistakin vastuuta ja olevan ainakin ajoittain ristiriidassa työaikalain tiukan työ- ja lepoaikasääntelyn kanssa. Aluehallintovirasto kysyy näiden väitteiden vuoksi, onko asianajajan statuksella ja siihen liittyvillä, asianajajista annetussa laissa säädetyillä velvoitteilla vaikutusta arvioitaessa työaikalain soveltamista.

3) Asianajo- ja lakiasiantointeihin tehdyissä työsuojelutarkastuksissa on havaittu, että työntekijät on usein jaettu työtehtävien vaativuuden perusteella ryhmiin ja että työaikalain soveltaminen on kytketty siihen, mihin vaativuusryhmään työntekijä kuuluu tai millä nimikkeellä hän työskentelee. Työneuvostoa pyydetään arvioimaan, millä edellytyksillä työaikalain soveltaminen ylipäänsä voidaan perustaa tällaiseen ryhmittelyyn sekä mitkä mahdollisesti olisivat ryhmien muodostamisessa ja erottelussa sallitut kriteerit.

4) Yleisen oikeusavustajan tehtävät on valtion virkamiesten työaika-asetuksen 1 §:ssä (361/1998) nimenomaisesti rajattu työaikalain soveltamisalan ulkopuolelle. Asianajajan työn on esitetty rinnastuvan yleisen oikeusavustajan työhön, koska yleiset oikeusavustajat ja asianajajatoimistojen lakimiehet hoitavat samanlaisia tehtäviä ja koska molemmat ovat velvollisia toimimaan hyvän asianajajatavan mukaisesti samoin kuin alistumaan niin Suomen Asianajajaliiton kuin valtioneuvoston oikeuskanslerinkin valvontaan. Aluehallintovirasto pitää mainittua rinnastusta perusteettomana, mutta pyytää asiaan myös työneuvoston kantaa."

Arvioi työaikalain 1-2 §:n soveltamista ja anna vastaus aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin. Perustele. Vastaustilaa 2 sivua.

Tehtävä 5.

Helsingiläinen vakuutus- ja rahoitusalan yritys haluaisi käyttää sormenjälkitunnistusta osana työntekijöiden kulunvalvontaa. Nyt yrityksen henkilöstöpäällikkö lähestyy sinua asian tiimoilta ja pyytää asian työoikeudellista arviota.

Miten työnantajan tulee tällaisessa tilanteessa toimia? Anna perusteltu oikeudellinen arvio tilanteesta. Vastaustilaa 2 sivua.

Tehtävä 6.

Vastaa kaikkiin alakohtiin kirjoittamalla niistä lyhyt essee. Vastaustilaa yhteensä 2 sivua.

- a) Työsuojelutarkastus ja työsuojeluviranomaisen toimivalta.
- b) Työterveyshuolto osana ehkäisevää terveydenhuoltoa.